

LJUDSKI GLAS

Glasiilo „Kmetško-delavske zveze“

Izhaja vsako sredo in stane za vse leto 60 K, za pol leta 30 K, za četrt leta 15 K, na mesec 5 K; posamezna številka K 1.40. — V inostranstvu razmeroma več.

Vse dopise in pošiljatve za uredništvo in upravništvo „Ljudskega glasu“, kakor tudi za tajništvo K. D. Z. pošiljajte frankirane na naslov: Ljubljana, poštni predal 168. Poštne proste so le reklamacije. Ustmena poročila: v Ljubljani, Kongresni trg 9, na levi strani.

Volilni red za občinske volitve v Sloveniji.

„Uradni list“ deželne vlade za Slovenijo z dne 26. februarja t. l. št. 20. objavlja volilni red za občinske volitve v Sloveniji. Volilni red določuje v glavnem sledeče:

Volilni imeniki.

Prve občinske volitve se bodo vršile na podlagi volilnih imenikov, kakor so bili pravomočni pri zadnjih volitvah v konstituantno. Novi volilni imeniki se torej ne bodo izdelavali in tudi ne bo novega reklamacijskega postopanja. (Mi to naredbo odločno obsojamo, ker nam je znano, da so bili iz volilnih imenikov izpuščeni mnogi volilci in to največ naših pristašev!!) **Volilci bodo torej vsi oni, ki so volili zadnjič pri volitvah v konstituantno.** Naredba določuje, da sme deželna vlada odrediti sestavo novih volilnih imenikov le v tistih občinah, kjer je vpisanih malo volilcev. Volilni imeniki se bodo seveda sestavili tudi za vse občine, ki so šele pripadle k naši državi (n. pr. Logatec). Ker za prve občinske volitve reklamacijsko postopanje odpade, bo smel vsak volilec v uradnih prostorih (občinski pisarni) ob času, ko bodo volilni imeniki razgrnjeni (kar mora biti na občinski deski naznanjeno) od 9. do 12. ure, v občini, kjer je več kakor 2000 prebivalcev v obdobju od 3. do 6. ure popoldne samo prepisati volilni imenik.

Kdaj bodo volitve?

Občinske volitve v Sloveniji se bodo razpisale sredi meseca marca t. l., vršile se bodo pa v drugi polovici aprila. Volitve morajo biti razpisane 4 tedne prej predno se vršijo in razpis volitev mora biti nabit na občinski deski.

Kdo bo vodil volitve?

Volitve bo vodil poseben volilni odbor, ki bo sestavljen iz župana (ali enega občinskega svetovalca) kot predsednika, iz enega občinskega odbornika in iz po enega predstavnika ali namestnika kandidatnih list (torej tam, kjer bo naša KDZ postavila svojo kandidatno listo, bo v volilnem odboru tudi en predstavnik KDZ ali njegov namestnik). Volilni odbor je odgovoren za to, da se volitev vestno izvrši. Člani volilnega odbora ne smejo takrat, ko volilec voli, vplivati na volilni glasovanje.

Koliko odbornikov bo?

Občinski odbor bo sestojal v občinah z manj kakor 500 prebivalci iz 10 odbornikov in 10 namestnikov; z manj kakor 2000 prebivalci iz 16 odbornikov in 16 namestnikov; z manj kakor 5000 prebivalci iz 24 odbornikov in 24 namestnikov; z manj kakor 10.000 prebivalci iz 32 odbornikov in 32 namestnikov; z manj kakor 20.000 prebivalci iz 36 odbornikov in 36 namestnikov; z manj kakor 40.000

prebivalci iz 40 odbornikov in 40 namestnikov; s 40.000 ali več prebivalci iz 48 odbornikov in 48 namestnikov. — Merodajno je zadnje ljudsko štetje. — V razglasu razpisa volitev bo moralo biti na občinski deski tudi naznanjeno, koliko odbornikov in namestnikov bo treba voliti, kakor tudi to, do kdaj se morajo predložiti kandidatne liste.

Kandidatne liste.

Občinski odborniki in njih namestniki bodo voljeni po kandidatnih listah strank. V to svrhu se morajo kandidatne liste najpozneje v petih dneh potem, ko je potekel rok, ko so bili volilni imeniki razgrnjeni, predložiti pristojnemu okrajnemu glavarstvu ali politični ekspozituri. Kandidatne liste se morajo vpisati na posebnem obrazcu, ki ga je lahko proti odškodnini dobiti pri županu, pri okrajnem glavarstvu ali pri ljubljanski vladi. Na kandidatnih listah mora biti vpisanih s polnim imenom, poklicem in bivališčem (tako kakor so zapisana imena v volilnem imeniku) toliko kandidatov, kolikor je treba izvoliti občinskih odbornikov in namestnikov. Z izvirno kandidatno listo se mora predložiti okr. glavarstvu še toliko prepisov kandidatnih list, na kolikor krajih se bo v občini volilo.

Kandidatne liste (obrazce kakor omenjeno se dobi pri županu ali pri glavarstvu) morajo biti sestavljene tako-le: Na čelu liste se zapiše ime občine, dan volitve in pa jasna in določna označba stranke, ki listo predlaga (n. pr. naša JSDS in KDZ). — Potem pod I. s tekočimi številkami 1, 2 i. t. d. je treba vpisati imena in priimke, poklic in prebivališče kandidatov, ki jih mora biti toliko, kolikor je treba izvoliti občinskih odbornikov. — Potem je pod II. ravnotako treba vpisati imena vseh namestnikov. — Pod imena kandidatov se napišejo še imena enega predstavnika in enega namestnika te liste za volilni odbor (recimo predsednika in pa tajnika KDZ). — Vsa imena morajo biti lastnoročni podpisi. — Če bi kandidatne liste ne bile v redu, bo okrajno glavarstvo predlagatelje liste v roku treh dni po vložitvi liste obvestilo o tem z navedbo vzrokov in predlagatelji bodo morali tekom treh dni kandidatno listo popraviti, ker sicer bi bila lista potem neveljavna.

Kako se bo volilo?

S kroglicami, kakor pri volitvah 28. novembra lanskega leta. — V občinah, ki imajo nad 800 volilcev, mora biti več volišč. — Na vsaki skrinjici bodo prilepljene kandidatne liste strank. Katera skrinjica bo pripadala kaki stranki, to bo določilo okrajno glavarstvo. Volilo se bo na dan volitve neprestano od 8. ure zjutraj do 17. ure zvečer.

Tu smo podali glavni obris volilnega reda. Najvažnejše za našo KDZ bo, da v vsaki občini postavi svojo kandidatno listo. Že zadnjič smo opozorili v „Ljudskem glasu“

naše člane, da naj takoj gredo na delo za sestavo kandidatnih list. Posebno natančna navodila, kako naj naše organizacije KDZ pripravijo vse potrebno za občinske volitve, pri katerih mora naša KDZ častno zmagati, bo razposlalo vsem podružnicam naše centralno tajništvo KDZ.

Pripravimo se na volitve vsestransko in tudi s primerno agitacijo! Na delo, sodrugi, da bomo lahko rekli, da smo izkidalci iz slovenskih občin bahaške mogotce, klerikalce, liberalce in samostojneže, te sovražnike revnega in trpečega kmetško-delavskega ljudstva!

Viničarji v boju za obstanek.

Vojna in njene posledice so hudo udarile vse delavstvo, zlasti delavce in dninarje na deželi, pred vsem pa nas viničarje. Cene življenskim potrebščinam, obleki in obuvalu so silno narasle. Pri plačah pa se še držijo naši gospodarji trdovratno starih navad.

Da ne bo kdo mislil, da pišemo to kar tja v en dan in zato, da sejemo sovraštvo med ljudmi, bomo navedli v dokaz svoje trditve nekaj števil.

Pred vojno se je plačevalo vino v mariborski okolici liter po 0.30 do 0.40 K. Sedaj pa se plačuje po 20 do 30 K. Vino je torej nad 65 krat dražje ko vino v mirnem času. Ker se ostali stroški za pridelovanje vina niso v večjem razmerju povečali kakor vinske cene, je jasno, da bi posestniki vinogradov lahko viničarjem v denarju po 65 krat več plačevali, kakor so plačevali pred vojno.

Kako so pa denarni prejemki viničarjev v resnici narasli? V mariborski okolici je dobival pred vojno viničar od 0.40 do 0.60 K na dan. V letu 1921 pa dobivajo viničarji po 1 do 4 K na dan. Viničarski prejemki v denarju so se pomnožili torej samo 3 do 6 krat, mesto 65 krat.

Za vsakega poštenega človeka govorijo te številke dovolj, tako da mislimo, da mora biti vsakemu jasno, da je treba tu nekaj ukreniti.

Vkljub temu se borimo že nad leto dni za svoje pravice, a storilo se ni za nas nič drugega, kakor da se je sklicalo par anket. Na teh anketah se je govorilo, kakor čujemo, zelo učeno, tako da se na koncu ni nihče več spoznal in da so obljubili posestniki vinogradov viničarjem enkrat že več, kakor so zastopniki viničarjev sami zahtevali. Ko bi bilo pa treba pogodbo podpisati, so si zopet premislili in pretrgali pogajanja z izjavo, da rajši vinograde posekajo, kakor da bi pripustili, da se viničarjem plače tako zvišajo. Na podlagi te ankete študira vlada naše vprašanje. Študira ga in študira in sam Bog ve, kaj je izštudirala. Mi pa smo dali med tem že vse cape, ki smo si jih kupili pred vojno, obrniti. Naši otroci hodijo okrog raztrgani in bosí.

Naš položaj se je poostiril do neznosnosti.

Organizacije Kmetško-delavske zveze, ki so započele pred letom velik boj za pravice viničarjev, uvidevajo, da je prišel čas, ko je treba napeti vse sile, da se viničarsko vprašanje reši. Viničarji vedo, da morajo v tem boju zmagati, ker imajo pravico do življenja.

Naše organizacije svetujejo viničarjem, naj postavijo svoje zahteve tako, da mora vsak človek uvideti, da je pravica na njihovi strani.

Viničarji dobivamo svoje plače deloma v naturalijah, deloma pa v denarju. To plačevanje bi se dalo morda na celi črti izpremeniti. Mi smo za take spremembe že stali predloge. Ker pa se te predloge v enomer študira in študira, mi pa pri tem gladujemo, se nam zdi najbolje, če se zedinimo na predlog, ki bo za vsake možgane umljiv.

Vsak naj dobi v deputatih toliko, kot je dobival pred vojsko, v denarju pa tolikokrat več, kot pred vojsko, za kolikor so cene vinu od takrat poskočile. To je enostavno, upravičeno in z eno naredbo o minimalni viničarski plači izvedljivo.

Zajedno s tako naredbo mora iziti naredba, da se za prehodno dobo ne sme odpovedovati viničarskih razmer. Če tega ne bo, se bo skušalo strahovati viničarje z odpovedovanji stanovanj in najemne pogodbe.

Viničarji se dobro zavedajo, da je njihov boj izredno težaven. Vkljub temu ga morajo izvojevati, zakaj njihov boj je boj za obstanek. Oni se nanašajo, da bo stala v tem boju vsa poštena javnost na njihovi strani. Saj govori o številke dovolj jasno za upravičenost na njihovih zahtev. Tudi vlada njih težkega boja ne bo mogla mirno gledati.

Viničarji žive na naši severni meji. Naše oblasti smatrajo menda to mejo za nevarno, ker uveljavljajo tam vse polno izjemnih odredb. Naj se pri tem tudi zavedajo, da so najslabši mejni stražniki lakota, beda in obup.

Vse to govori zato, da viničarji v svojem boju ne morejo ostati brez zaveznikov. Njih glavni zaveznik pa mora biti lastna moč in sloga.

Držimo vsi skupaj, organizirajmo se v Kmetško-delavski zvezi, organizirajmo malih posestnikov in viničarjev!

Če je še kje kakšna občina, ki še nima svojega pododborja Kmetško-delavske zveze, naj se zberejo tisti zaupniki, ki hočejo sodelovati v boju za viničarske pravice, in sestavijo tak odbor. Imena teh odbornikov pa naj ti pododbori nemudoma sporoče na tajništvo Kmetško-delavske zveze v Mariboru.

Tako bomo sestavili trdno vojsko, ki bo naša najboljša opora v naših stanovskih bojih.

Viničarji! Trpini! V slogi je moč!

Ustanovite v vsaki občini pododbor vaše okrajne organizacije KDZ. Ta pododbor pri-
glasite na tajništvo KDZ v Mariboru. Skrbite,
da bo čital vsak zaveden viničar „Enakost“
in „Ljudski glas“.

Ukrenite vse tako, da bo naročil za vso
občino časopise pododbor, h kojemu bodo ho-
dili viničarji ob nedeljah po časopis!

Zahteve viničarjev.

Resolucija,

sprejeta na seji krajevnega odbora KDZ v
Lajtersperku dne 17. februarja 1921.

„Podpisano zastopstvo viničarjev iz Slo-
venskih goric odločno zahteva, da poslanci
KDZ apelirajo na ministrstvo za socialno
politiko za izboljšanje socialnega stališča vini-
čarjev in sicer:

1. Uvede naj se zakon, po katerem naj
ne sme noben vinogradnik odsloviti svojega
viničarja, ako je dotični zadostil svojim dol-
žnostim in ni zagrešal ničesar kaznjivega.

2. Viničarska knjiga naj se odpravi in na
njeno mesto naj se uvede pogodbeni pola,
v kateri bo označena dnevna plača in tudi
vse, kar ima viničar dobiti od vinogradnika.

3. „Štant“ ali prevzetje dela za celo leto
skupaj naj se odpravi, ker trpijo pri tem vini-
čarji največjo škodo. Dostokrat ne zasluži

viničar niti ene krone na dan, tako da v tej
draginji nikakor ne more izhajati.

4. Dnevni zaslužek viničarja naj bo tak,
da bo odgovarjal zaslužku pred vojno. Pred
vojno je viničar zaslužil 20 do 30 krajcarjev
na dan in si je kupil s tem 2 do 3 kg krušne
moke. Posestnik je prodal tudi en liter vina
po .16 do 20 krajcarjev. Zdaj pa proda vino-
gradnik liter vina po toliko kron kakor poprej
krajcarjev. Zakaj ne bi tudi potem viničarju
plačal po toliko kron kakor poprej krajcarjev?!
Moka velja tudi po toliko kron — ali pa še
več — kakor poprej krajcarjev! Tudi cena
obleke in vseh drugih potrebščin je v istem
razmerju. Ker pa se viničarju zdaj plača
desetkrat manj kakor poprej, zato viničar v
tej draginji ne more izhajati.

5. Pri vsem tem naj se pusti viničarju
vsa zemlja, živina, krma in drva, vse kakor
je imel poprej.

6. Odločno zahtevamo, da se vlada ozre
na nas sužnje in trpine, ter nam naj ona
pripomore in izboljša naše bedno življenje
in socialno stališče. Ako bi se ne hotela
ozirati na naše žalostno življenje, naj ne upa,
da si vzgoji „dobrih državljanov“.

Naš ustavni načrt.

V ustavotvornem odboru, kjer sedi 42 po-
slancev — zastopnikov vseh strank, je bilo dne
16. t. m. prvo glasovanje o ustavnem načrtu
vlade. Glasovanje je izpadlo tako, da se je
23 poslancev izjavilo načelno za vladni načrt
ustave, 19 pa jih je glasovalo proti (med temi
seve tudi naš poslanec sodrug Etbin Kristan).
Pri tem je treba pripomniti, da bi glasovanje
vse drugače izpadlo, če bi tudi Radič prišel
glasovat. Tako pa je ravno Radič kriv tega
izida.

Sedaj se je v ustavotvornem odboru za-
čela že podrobna debata o ustavi. Naš po-
slanski klub je vložil svoj lastni ustavni
načrt. Sodruga E. Kristan je imel pri tem
sijajen govor, kjer je zahteval, da bodi
naša država republika, ki se imenuje
Republika Jugoslavija, ne pa Kraljevina
SHS. Poleg drugih naših zahtev, ki so vse
izražene v našem ustavnem načrtu, je rekel,
zahtevamo, da vsa oblast izhajaj iz ljud-
stva, da se ljudstvu jamčijo vse njegove
socialne in gospodarske pravice, da naj
vse vere imajo pravico, da se organizirajo
kakor vsa druga društva, ter da naj se od-
pravi smrtna kazen. (Za danes moremo za-
radi pomanjkanja prostora poročati samo to.
Drugič o vsem tem kaj več. Naš ustavni
načrt priobčuje list „Naprej“ in kdor ga hoče
natančno spoznati, naj pri centralnem tajništvu
naroči dotične številke „Napreja“. Op. ur.)

Naše kmetško-delavsko ljudstvo in agrarna reforma.

Mnogo se je že pisalo o agrarni reformi
in njeni izvedbi, toliko, da bo kmalu površina
v te svrhe popisanega papirja odgovarjala
površini pod agrarno reformo spadajoče
zemlje. Vendar pa se v nobenem časopisu
ne more zaslediti pravo mnenje ljudstva, ki
je na tem zainteresirano, niti resnično sta-
lišče, katerega v tem oziru zavzema.

Dovolim si torej podati nekoliko pojasnila
v tej zadevi. Pripomnim pa takoj, da je teh
misli kakor jas, vse naše kmetško delavstvo.
O tem sem se najbolje prepričal na shodu
KDZ v Framu, ko so zborovalci burno pri-
trjevali izvajanjem nekega sodruga o agrarni
reformi.

Agrarna reforma je že sama po sebi, po
smislu in načinu kakor se je začela izvajati,
za nas nesprejemljiva in je samo pesek v oči,
velik škorenj, kratka vse, samo nič pamet-
nega in bistveno koristnega. Sicer bi kaj
takega od naših slavnihih vlad niti ne bili smeli
pričakovati. Zdaj jim je menda žal, ker so
v začetku „preveč“ obljubile, zato pa zdaj
z nebrot odredbami obešajo agrarno reformo
tako visoko v zrak, da je sploh ne bo mo-
goče doseči. Ampak ne za dolgo! Mi hočemo
agrarno reformo! Pa malo bolj radikalno in
pravično, kakor jo nam sedaj ponujajo!

Kaj nam pomaga košček gole zemlje, če
ni sredstev, da bi si jo primerno obdelali,

niti ni gnoja, niti semena! Če bi pa imel
denar, da bi kupovali gnoj, semena, orodje,
plačevali voznika, orača, povrhu pa še ne
ravno nizko najemnino, potem pa itak lahko
živimo in ne bi reflektirali na zemljo, ki je
povrhu še jako dvomljive vrednosti. Ker je
naredba o agrarni reformi tako mila, da lahko
veleposestnik sam določi, katero parcelo
je voljan dati na razpolago, je jasno, da bo
dal tam, kjer jo malo ali pa nič ne pogreša.
Toraj golo rebrovje, močvirnate njive in trav-
nike. Nasprotno pa zahteva od dosedanjih
najemnikov dobra polja nazaj, da si tako
ohrani dovoljeno površino najboljšega po-
sestva. Na ta način se bo celo iznebil zem-
ljiškega davka, katerega je doslej plačeval
od zemlje, katera mu ni dajala nobenih do-
hodkov. Samo revež naj bo zadovoljen, če
se mu prisodi ped take beračije, in naj pri-
čara na njej pridelkov kar največ mogoče!
Ne, za tako dobroto se zahvalimo! Ta način
bi bil samo za kmeta, ki že poseduje pri-
delovalna sredstva, ali pa za dobro stoječega
obrtnika, kateri lahko plača.

Mi pa hočemo, da se nam prepusti zemlja
brezplačno s potrebnimi sredstvi za obdelo-
vanje, ker drugače bomo spet opeharjeni,
tako da bodo tisti, ki jim tudi dosedaj ni
bilo sile, še bogatejši, mi reveži pa bomo
zdrznili v še večjo bedo, kakor smo bili doslej!

Pravijo n. pr., da mi Framčani ne pridemo
dosti v poštev pri agrarni reformi, ker tukaj
ni nobenega veleposestva. Kaj pa Scherbaum,
ki ima zemlje, da menda sam ne ve koliko
(Pekre, Rogoza, Slov. Bistrica) in ima tudi
v Framu krasne vinograde, sadonosnike, njive
in travnike?! Ali bi se ne dalo doseči, da
bi tudi od tega paradiža odstopil kakšne
koščke framskim nemanicem, katerih nas je
izredno mnogo?! Mogoče, da bi dal tisti
ozki pas na hribu, kjer je bil poprej vinograd,
zdaj pa že petnajst let ne raste drugo kot
kamenje, če bi kdo ponižno vprašal po njem!

Drugo, kar se nam ne zdi prav, je to,
da se veleposestnikom še zmiraj pusti preveč
zemlje. Najbrž pa so „jasno“ in „prepriče-
valno“ dokazali, da jim je obdelati 75 ha
zemlje z njihovimi družinami — igrača. Vrana vrani
ne izključe oči! Dokler bodo vladali kapitalisti
in veleposestniki, za nas ne bo pomoči ne v
tem ne v marsikakem drugem oziru. Naši
glasovi, ki smo jih oddali na volišču, so ostali
brez odmeva in še ne zadoščajo. Pa brez
moči še nismo in znali si jo bomo pridobiti!
Kadar je mera polna, potem gre čez! To je
naravni zakon, katerega tudi najstrožji kapi-
talistični absolutizem ne more predrugačiti!!

Kmetško-delavski proletarijat! Združite se
v slogi in organizirajte se trdno, disciplinirano
in enotno tako, da boš imel tako moč, da
boš agrarno reformo sam v roke vzel in da
ti agrarne reforme ne bodo meščanske kapi-
talistične stranke milostno reševale in te še
nadalje opeharili!
C. S.

Iz Kmetško delavske zveze.

Ptuj. Krajevna organizacija JSDS in KDZ
v Ptujem poziva vse socialistične organizacije v
ptujem okraju, da si izvolijo delegate za o-
krožno konferenco, ki se bo vršila dne 20. marca
ob 9. uri dopoldne v Ptujem v gostilni pri „Be-
lem križu“. Posebna vabila se ne bodo razpo-
šiljala. Na okrožno konferenco so tem potom
vabljeni tudi vsi tisti naši somišljeniki, ki še
nimajo organizacije, pa bi si jo v svojem kraju
radi ustanovili.

Brestrnica. Krajevna organizacija Kmetško
delavske zveze v Brestrnici vabi vse člane KDZ
k zaupniškemu sestanku v nedeljo dne 6. marca
1921 ob 5. uri popoldne v gostilni Ani Felber-
jeve. Posvetovali se bomo o zelo važnih stvareh.
Člani, ki še dolgujejo na članarini, se vljudno
naprošajo, da ta dan članarino poravnajo, sicer
se jim ustavi „Ljudski glas“.

Shodi KDZ.

Hujdina pri Ptujem. V nedeljo 20. t. m.
se je vršil pri nas shod „Kmetško-delavske zveze“.
Na shodu, ki se je vršil v prostorih sodruga
Zurtla, je predsedoval sodrug Podgoršek, poročala
pa sta sodruga Hönigsman in Komavli. Prvi je

knez do takega naziranja. No, to je naraven proces. Podpisal je precej avstrijskih vojnih posojil, prodal graščino Gornji grad itd., no in sedaj mu je pač — neprijetno. Radovedni smo, kaj bodo rekli drugi knezi in tisti, ki imajo kaj pod palcem. Najbrže se mu bodo ti hudobneži še smejali.

Po svetu.

Iz socialističnega sveta.

Na mednarodno socialistično konferenco na Dunaju so odpotovali naši poslanci sodruzi Etbin Kristan, Zv. Bernot in M. Korun.

V Italiji

je vlada zvišala cene kruha.

Na Češkoslovaškem

bodo jeseni volitve v parlament. Predsednik republike, Masaryk, je na smrt bolan. Češkoslo. parlament je odobril pogodbo o 48 urnem delu na teden. — V češkoslovaških šolah so odpravili veronauk, katerega bodo duhovniki mogli odslej učiti samo v cerkvi in pa posebej izven šole.

Na Angleškem

so v zadnjem času cene živilom zelo padle.

Na Ruskem

se nekaj kuha. Francozi pripravljajo namreč vojno zoper Rusijo, v katero mislijo zaplesti Romunijo, Poljsko in Jugoslavijo. Francozi že urijo romunsko vojsko ob ruski meji. (Te dni se nahaja v Parizu dr. Vesnič zaradi neke (!) baje važne stvari! V Belgrad pride pa v kratkem nek francoski diplomat in potem poveljnik francoske armade maršal Foch!) — Ruska sovjetska vlada izda nove rublje; 1 rubelj bo veljal za 100 starih.

Domače vesti.

Ljudsko štetje. Kakor se nam poroča, so našeli pri zadnjem ljudskem štetju v Jugoslaviji več Nemcev kakor Slovencev. Z ozirom na zadnjo debato v ustavotvornem odboru o naslovu naše države in z ozirom na zgoraj omenjeni fakt, je predlagal neki hudomušnej, naj se naša država le še naprej imenuje: Kraljevina SHS.

Porotne razprave so se začele v Ljubljani dne 21. februarja, v Mariboru pa se začne dne 7. marca. Na razpravo pridejo največ tatvine, pa tudi umori in uboji.

Zamenjava 20 dinarskih bankovcev podaljšana. Da se olajša zamenjavanje novčanic po 20 dinarjev (80 kron), ki jih odjemlje Narodna banka iz prometa, in da vsi lastniki teh bankovcev izmenjavo izvrše brez težkoč in za časa, je generalno nadzorništvo ministrstva za finance izdalo naredbo vsem državnim blagajnam pri finančnih oblastvih in davčnih uradih, da sprejemajo te bankovce proti reverzu, da vodijo oddajne listine in da izročene bankovce izročajo v zamenjavo najbližjim podružnicam Narodne banke do 31. marca t. l.

3000 hajdukov v Južni Srbiji se je pri glasilo na oklic ministrstva za notranje zadeve. Srbski seljak pravi, da bi sploh ne bilo hajdukov po gorah in planinah, če bi ne bilo takšnih uradnikov kot so v Južni Srbiji, ki skoro vsi zaslužijo ime hajduki v uniformi.

Ameriški list „Prosveta“, list naših rojakov-socialistov v Ameriki, je naša oblast v Jugoslaviji prepovedala. „Prosveta“ izhaja v Chicagi. — Lepo „napredujemo“!

Razsipanje. Dočim se morajo invalidi potikati po ulicah in prosjačiti vsakdanji kruh, je prejšnja jugoslovanska vlada razsipala denar do norosti. Kakor je izjavila „Republika“, je razdelila vlada za dan volitev raznim vojnim in žandarmerijskim poveljstvom nič manj ko 86 milijonov dinarjev za vzdrževanje reda. Sedaj se pa sliši, da je, odkar je nudila roko Wranglovcem, odobrila za kolonizacije „Donskih kozakov“ v Macedoniji 120 milijonov dinarjev oz. 480 milijonov kron. Ruskim beguncem je majka Jugoslavija takoj razprostrla svoje roke in jih sprejela v zaščito, toda svoji sirotinji, svojim otrokom nudi ulice, da prosijo, in mrzlo postelj na cesti. Ruskim beguncem daje najrodovitnejše kraje Macedonije, a naša sirotinja gine gladu na bogatih posestvih in beži v Ameriko, da si zasluži kruh. Kako dolgo se bo godilo tako v tej deželi?

Zopetno povišanje železniških vozni pripravljajo v Belgradu in sicer za tovorno vozino, ki jo mislijo zvišati za 45%. S tem bodo trgovci spet zvišali cene blagu, katero zvišanje bo moralo nositi zopet le delavno ljudstvo. Ali mislijo gospodje tam v Belgradu, da nam kokoši denar nesejo?!

Trošarina in velikanska globa. Pred trošarino so se ljubljanski trgovci spekulanti silno zbal. Tudi veliko podjetje „Svetla“ je skušalo državi prikriti razne elektrotehnične izdelke, zlasti žarnice. Zato je bil od finančne oblasti obsojen ravnatelj družbe dr. Markovič, dalje žid Henrik Bak in Janko Pogačar. Tvrdba je bila obsojena na 3,800.000 K globe.

Gospodarstvo.

— **Cene v Ljubljani.** Jabolka se prodajajo po 8 do 10 K 1 kg, moka nulerica po 18 K, jajca 1 komad 1.50 K in 1 l mleka 6 K.

— **Naše vinogradništvo.** Vse vinogradništvo v naši državi zavzema približno 260.000 ha in daje okoli 5,000.000 hl vina. Največ vinogradov ima Dalmacija (76.000 ha), Slovenija je s svojimi 35.000 ha na petem mestu. Povprečno se pridelava pri nas na hektaru 25 do 30 hl vina, kar je dosti premalo. Francoska ima 1,500.000 hektarov in pridelava 70 milijonov hl, to je 40 do 129 hl na hektar, in sicer boljšega vina kot pa je naše. Vzrok leži v kletarstvu, ki je na Francoskem silno razvito. Obiskujte kletarske tečaje!

— **Prvi trust v Jugoslaviji** je trust vseh mlinarskih podjetij v Jugoslaviji.

— **Cene pšenice v Banatu** so zadnji čas padle, ker naši pridelki ne morejo več tekmovali v cenah. — Tisti težko pričakovani pad cen se torej le približuje.

— **Vrednost goveje živine v Združenih državah** znaša glasom poročil ameriškega poljedelskega departementa 6 milijard dolarjev.

— **Državni dolgovi Jugoslavije** znašajo v tuzemstvu okrog 3 milijarde dinarjev, v inozemstvu pa okrog 6 milijard dinarjev, torej skupno okrog 36 milijard kron! — Lep dolg je to!

— **Dolg vseh narodov** znaša, kakor so to izračunali ameriški ekonomski, nič manj kot 300 milijard dolarjev. V prvem letu po sklenjenem premirju se je ta dolg pomnožil za 45 milijard dolarjev. V teh podatkih se najboljše zrcali anarhija kapitalističnega gospodarstva, t. j. kapitalističnega izkoriščanja delavskih slojev, ki gre celo tako daleč, da vsak sleherni človek že v naprej dolguje gotovo znatno svoto na račun kapitalizma.

— **Koliko je vreden denar drugih držav?** Ameriški dolar 143 kron 50 vin.; avstrijskega krona 23 vin.; ruski carski rubelj 60 do 65 vin.; francoski frank 10 kron 30 vin.; nemška marka 2 K 40 vin.; rumunski lej 1 K 98 vin.; italijanska lira 5 K 24 vin.; bolgarski lev 1 K 70 vinarjev.

— **Agrarno gibanje v Ameriki.** Ameriški kmetovalci (farmerji) so si lansko leto pričeli ustanavljati poleg svoje farmersko-delavske stranke tudi svoje lastne gospodarske organizacije, da se osvobodijo škodljivih prekupeev in kapitalističnih spekulantov z žitom. Doslej so namreč spekulanti pokupovali od farmerjev žito in so potom bank držali žitne cene na nizki stopnji toliko časa, dokler niso od farmerjev, ki žita niso mogli za dalj časa hraniti v skladiščih, ker je bila ležarina predraga, vsega žita pokupili; nato so pa cene takoj zvišali in so tako delali ogromne dobičke na račun kmetovih žuljev. Sedaj so si pa kmetje ustanovili svojo gospodarsko organizacijo, ki jim daje hipoteke in predume na pšenico itd., ki se bo do ugodne prilike shranjevalo v posebnih skladiščih. Tako so kmetje izločili izmed sebe in med konsumentom mnogo kapitalističnih profitarjev in navijalcev cen. Vsled te akcije kmetov je n. pr. v enem samem tednu propadlo 22 bank. — Tudi naše zadružništvo ima namen, da osvobodijo kmeta in delavca kapitalističnih posredovalcev. Zato podpirajmo vsepovsod našo gospodarsko organizacijo.

— **Živo srebro v Savinjski dolini.** V Št. Pavlu v Savinjski dolini so pri rudosledstvu odkrili plasti cinobra in živega srebra. Rudosledno pravico ima v Št. Pavlu Danijel Omerza, trgovec v Slovenski Bistrici.

Razne vesti.

Neimenovan. Na davčnih poiah v Zedinjenih državah figurira neimenovana oseba s 33 milijoni dolarjev letnih prejemkov. Ameriški listi sumijo, da je ta oseba miliarder Rockefeller. — Naj bo ali naj ne bo Rockefeller, toliko pa vsak pošten človek ve, da mora to biti eden največjih lopovov, kar jih je zemlja kdaj rodila.

Ogromen oseben zrakoplov. V Angliji so končali z gradbo ogromnega osebnega zrakoplova, kojega prva vožnja bo v Egipt. Ladja je dolga 670 korakov in ima normalno hitrost 67 angleških milj na uro. Nosi ladja polno natovorjena 1475 ton. V prostorih za potnike je prostora za 50 ležišč in ravno toliko umivalnikov in miz.

Število ruskih beguncev znaša po poročilih iz Carigrada: V Turčiji 90.000, na Bolgarskem 7000; v Srbiji 32.000, na Rumunskem 2000, na Grškem 1800, na Francoskem 154.000, v Nemčiji 300.000, na Angleškem 15.000, v Avstriji 5000, na Finskem 15.000, Estonskem 10.000, v Italiji 20.000, na Švedskem 1000, Švicarskem 4000, Češkoslovaškem 5000, Poljskem 100.000, Litvanskem 3000, Letskem 3000. Vsega skupaj torej okoli 800.000 tukaj nepotrebnih ljudi.

Založba in last konzorcija „Ljudski Glas“.

Oblastem je odgovoren Ign. Mihevc.

Tiska: Tiskarna J. Pavliček v Kočevju.

Imate bolečine? V obrazu? V celem telesu? Vaše mišice in živec vam odpovedujejo? Poizkusite pravi Fellerjev Elza-fluid! Bode se čudili! 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 42 K. Državna trošarina posebej.

Ali trpite na počasni prebavi? Na slabem apetitu? Zaprtju? Proti temu pomagajo prave Fellerjeve Elza-kroglice! 6 škatlic 18 K. Prava želodac ukrepčujoča švedska tinktura ena steklenica 20 K. Omot in poštnina posebej, a najceneje. *Eugen V. Feller, Stubica donja, Elsatrg 358, Hrvatska.* A.

Splošno kreditno društvo

v Ljubljani, registrovana zadruga z omejeno zavoz sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 13. ure in jih obrestuje po čistih

4%

Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo polletno. Večje in stalne vloge se obrestujejo po dogovoru. Posojila daje svojim zadružnikom proti vknjižbi, na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskontujejo po bančni obrestni meri.

Edini, res delavski denarni zavod.

COSULICH-LINE

= TRST-AMERIKA =

New-York — Buenos-Aires — Rio di Janeiro — Santos Montevideo

Brezplačna pojasnila in prodaja vozniških listov za potnike za Slovenijo edinole pri:

SIMON KMETEC, Ljubljana
Kolodvorska ulica 26.

Miši - podgane stenice - ščurki

in vsa golazen mora poginiti, ako porabljaate moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim K 12.—, za podgane in miši K 12.—; za ščurke, a posebno močna vrsta stane K 20.—; posebno močna tinktura za stenice K 12.—; uničevalec moljev K 10.—; prašek za uši v obleki in perilu K 10.— in 20.—; proti mravljam K 10.—; proti ušem pri perutnini K 10; prašek proti mrčesu K 10.— in 20.—, proti ušem pri ljudeh K 5.— in 12.—; mazilo za uši pri žlvinu K 5.— in 12.—; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjadi (uničevalec rastlin) K 10.—; mazilo proti garjam K 14.—.

Pošilja po povzetju Zavod za eksport M. Jünker, Zagreb 45, Petrinjska ul. 3.